

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.II.75/2021/8. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, 2022. február 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2021. június 11. napján kihirdetett B.228/2019/71. számú ítéletét *megváltoztatja*.

Az 1 rb költségvetési csalás büntettére (Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pont, (5) bekezdés b/ pont) vonatkozó rendelkezést *hatályon kívül helyezi és e tekintetben az eljárást megszünteti*.

A vádlott terhére megállapított további bűncselekmények miatt a halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltást 2 (kettő) évre és a foglalkozástól eltiltást (2) évre enyhíti.

Az eljárás során felmerült 240.921 (kettőszáznegyvenezer-kilencszázhuszonegy) Ft bűnügyi költségből a vádlott 78.981 (hetvennyolcezer-kilencszáznyolcvanegy) Ft-ot köteles megfizetni, míg 161.940 (százhatvanegyezer-kilencszáznegyven) Ft-ot az állam visel.

Egyebekben helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Győri Törvényszék a 2021. február 10. napjától június 11. napjáig megtartott nyilvános tárgyalássorozat alapján meghozott, és 2021. június 11. napján nyilvánosan kihirdetett, B.228/2019/71. számú ítéletével a más ügyben szabadságvesztés-büntetését töltő *Terhelt1 vádlottat* bűnösnek mondta ki 1 rb költségvetési csalás büntettében (Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pont, (5) bekezdés b/ pont), továbbá 1 rb folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntettében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b/ pont), valamint 1 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§). Ezért a bíróság – halmazati büntetésül – a terheltet 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év számviteli tevékenységgel összefüggő foglalkozástól eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, egyúttal elrendelte a Győri Járásbíróság B.1351/2012/10. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés végrehajtását. Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, és kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, valamint a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése miatt jelentettek be fellebbezést.

A jogorvoslati kérelmének írásbeli indokolásában, illetőleg a fellebbviteli főügyészség átiratára tett észrevételében a terhelt védője az ítélet kihirdetésekor bejelentett fellebbezését – elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében – részben tartotta fenn aképpen, hogy a költségvetési csalás tekintetében a fellebbviteli főügyészség 6/2009. BJE-ben részletezettekre hivatkozó álláspontjával egyetértve azt emelte ki, hogy nincs helye újabb vádemelésnek olyan részcselekmény miatt, amely a más elbírált bűncselekmény egységébe tartozik, de nem képezte a jogerős határozatban megállapított tényállás részét.

Utóbbi vonatkozásban tehát osztotta a főügyészségnek a Be. 607.§ (1) bekezdés alapján részbeni hatályon kívül helyezésre és eljárás megszüntetésére, részben pedig a 606.§ (1) bekezdése szerinti megváltoztatásra vonatkozó indítványát.

A számvitel rendjének megsértése és a hamis magánokirat felhasználása vonatkozásában azonban továbbra is fenntartott a perbeszédében előadottakat, jogi érvelése szerint a vádirati tényállást képező cselekményt nem lehetett egyéb módon, mint ezen eszközcselekmények megvalósítása útján elkövetni, ezen magatartások tehát szükségszerű előcselekményei a költségvetési csalásnak tekintett magatartásnak.

A védői álláspont szerint – arra is tekintettel, hogy a főügyészség is hivatkozik a tényállás bírói mérlegeléssel történt megállapítására – a felmentésre irányuló fellebbezés mérlegelést támadna, amely jogszabályba ütközik, figyelemmel azonban arra, hogy a Be. 608.§-a részben eltérő rendelkezést tartalmaz a Be. 606.§ (1) bekezdéséhez képest, így a Be. 608.§ (1) bekezdés e/ pontja szerint elsődlegesen az ítélet teljes hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

Másodlagosan az enyhítés céljából előterjesztett indítványában utalt a főügyészség által e körben kifejtettekre, továbbá hivatkozott arra, hogy a büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosság, a szükségszerűség és az ultima ratio elveinek, kiemelve, hogy az arányos büntetés elve azért is egyedül lehetséges alkotmányos jogállami büntetés, mert egyedül ez fér össze a jogegyenlőség eszméjével.

A nyilvános ülésen előadott perbeszédében a terhelt védője jelezte, a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy ellentmondás lenne a Be. 607. és 608.§-ai között.

Miután a törvényszék mérlegeléssel állapította meg a tényállást, a hatályos jogszabályok alapján felmentésre nem tett indítványt. Jóllehet a joggyakorlat alapján valódi halmazat állapítható meg a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása között, de a jelen ügy tényállásában leírt költségvetési csalást nem lehet másképp elkövetni mint úgy, hogy a terhelt nullás adóbevallásokat terjesztett elő. Ugyanakkor nem lehet ezen bűncselekményeket elbírálni akkor, ha a célcselekmény, a költségvetési csalás bűncselekménye kiesik. A jelen ügyben felmerülő összes cselekmény egy eljárásban történő elbírálása szükséges, mert a cselekmények nem választhatóak el egymástól.

A védői álláspont szerint a védenca magatartását téves jogértelmezés alapján minősítették, hiszen a vádlott aktuális tudata azt fogta át, hogy az általa befogadott és kiállított számlák ugyanazon összegre vonatkoztak, valójában be kellett volna könyvelni a bejövő számlákat és mellé kellett volna tenni a kimenőket, ettől még a szaldójuk lehetett volna nulla. A költségvetési csalás akkor lenne megállapítható, ha az elkövető vagyoni hátrányt okoz, ebben az ügyben ez nem került megállapításra. Részben értett egyet a fellebbviteli főügyészség azon indítványával, mely szerint az elbíralt bűncselekmények törvényi egységbe tartoznak, azonban a korábban kifejtettekre tekintettel szükséges az egész ítélet hatályon kívül helyezése, mert valamennyi cselekmény egybetartozik, együttesen bírálendő el.

Másodlagos indítványa arra irányult, hogy amennyiben az ítéltábla az utóbbiakkal nem ért egyet, kérte figyelembe venni a 2014-2015. évi elkövetési időt, a jelentős időmúlásra

figyelemmel végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazása túlzott joghátrány lenne, méltányos büntetés kiszabását kérte.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.234/2020/2. számú átiratában a védelmi fellebbezést alaptalannak ítélve arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, a bizonyítékok mérlegelésével az ítéleti tényállást megalapozottan állapította meg, a bűnösségre levont következtetés a számvitel rendjének megsértése és a hamis magánokirat felhasználása vonatkozásában okszerű, ugyanakkor a költségvetési csalás büntette vonatkozásában büntetőeljárási akadály áll fent. A vádlottat a Győri Törvényszék a 2020. január 5. napján jogerőre emelkedett B.448/2016/86. számú ítéletével különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt 3 év börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltás, 500.000 Ft pénzbüntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte, a vádlott jelen ügy tárgyát képező költségvetési csalásának elkövetési ideje pedig 2014. április 20-2016. január 20. közötti időintervallum. A cselekmény a már elbírált bűncselekmény törvényi egységébe tartozik, ekként a többszöri eljárás tilalma folytán az újabb büntetőeljárás lefolytatása kizárt, csak perújítás elrendelésének lehet helye. Minderre tekintettel e bűncselekmény vonatkozásában az eljárást meg kellett volna, illetőleg meg kell szüntetni és a vádiratot meg kell küldeni a perújítás megengedhetősége kérdésében döntésre jogosult ítéltábla területén működő ügyészségnek.

Az ügyészi átirat részletezően indokolta, hogy a számvitel rendje megsértése, illetőleg a hamis magánokirat felhasználása vonatkozásában mely okok miatt nem állnak fenn büntetőeljárási akadályok.

Az ügyészi álláspont szerint az első fokon megállapított tényállás a terhelt korábbi büntettségére vonatkozó adatok pontosításával kiegészítendő, illetőleg helyesbítendő, ugyanakkor a gazdálkodás rendjét érintő és a közbizalom elleni cselekmények minősítése a büntető anyagi jog szabályainak megfelelő volt.

A büntetés kiszabása körében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a költségvetési csalások miatt már felfüggesztett és végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt vádlottal szemben a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetésre is figyelemmel továbbiakban csak végrehajtandó, de a költségvetést károsító bűncselekmény kiesésére figyelemmel enyhítendő, középérték körüli halmazati szabadságvesztés-büntetés és az azzal arányos közügyektől eltiltás és foglalkozástól eltiltás kiszabása mutatkozik szükségesnek.

Helytállóan került sor a korábbi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelésére, az ítélet egyéb egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései is jórészt törvényesek, azonban a fennálló körülmények a bűnügyi költség elsőfokú bíróság által meghatározottól eltérő viselésének szükségességét vetik fel.

Fentiek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 607.§ (1) bekezdése alapján részben helyezze hatályon kívül és a vádlottal szemben a költségvetési csalás büntette miatti eljárást szüntesse meg, az elsőfokú ítéletet a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján részben változtassa meg és a kiszabott börtönbüntetést, a közügyektől eltiltást és a foglalkozástól eltiltást enyhítse, illetőleg az ügyészi indítvány azt is tartalmazta, hogy a másodfokú bíróság milyen összegű bűnügyi költség viselésére kötelezze a terheltet, illetőleg milyen mértékben állapítsa meg az állam általi költségviselési kötelezettséget.

A fellebbviteli nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az ügyész az átiratában foglaltakat változatlanul fenntartotta, álláspontja szerint kizárólag a ténylegesen végrehajtandó szabadságvesztés bírhat terhelt vonatkozásában kellő visszatartó erővel.

Az írásban előterjesztett konkrét indítványait is maradéktalanul fenntartotta.

Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában, felszólalásában a terhelt a felmentésére, illetőleg a perújrafelvételre, esetlegesen lényegesen enyhébb büntetés kiszabására tett indítványt. Hivatkozott arra, hogy a korábbi felfüggesztésének próbaideje alatt nem követett el jogellenes cselekményt, a jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával került sor vele szemben az utólagos végrehajtás elrendelésére.

[4] Az ítéltábla az előterjesztett fellebbezések tartalmára, a fellebbviteli főügyészségi átiratban foglaltakra, a védelmi jogorvoslati kérelem írásbeli indokolására, valamint a fellebbviteli nyilvános ülésen előadottakra figyelemmel a fellebbezésekkel sérelmezett elsőfokú ítéletet a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdései alkalmazásával teljes körűen felülbírált. A másodfokú felülvizsgálat során az ítéltábla nem észlelt olyan megalapozottsági hibát, illetőleg perrendi szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát megakadályozta volna. A fentiek szerinti teljes felülvizsgálat kiterjedt a büntetőügy valamennyi fő- és járulékos, azaz az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésére, a másodfokon eljáró bíróságnak emellett a bizonyítási eljárás törvényességét folyamatában is megfelelően vizsgálnia és kontrollálnia kellett. E körben megállapítható, hogy érdemleges támadás perrendi-eljárási oldalról az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási tevékenységet nem érte, ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság sem észlelt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező, illetőleg érdemi kihatású relatív hatályú eljárési hibát, hiányosságot vagy mulasztást.

[5] A rendelkezésre álló bizonyítási anyag vizsgálata alapján megállapítható, hogy a széles körben és minden szükséges vonatkozásban beszerzett bizonyítékalmaz tárgyalás anyagává tételére az eljárás során perrendszerűen került sor, az eljárás bíróság alapos tevékenysége folytán minden olyan bizonyíték a tárgyalás részévé vált, amely a tényállás megalapozott megállapításához elengedhetetlen volt, a törvényszék az irányadó történeti tényállást teljes egészében felderítette, s azt egészében helyénvaló módon is állapította meg. Az első fokon eljáró bíróság megfelelően foglalkozott mindazokkal a személyi, tárgyi és okirati jellegű bizonyítékokkal, amelyek az ügy meghatározó jelentőségű elemeiként alkalmasak voltak arra, hogy a törvényes bizonyítékértékelés alapjául szolgáljanak. Mindezeket összevetette a terhelt érdemi védekezésével, az ezzel kapcsolatos tényeket és adatokat egymásra is tekintettel kellő értékelésben részesítette.

A törvényszék a feltárt releváns bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonva az összes olyan adattal és körülménnyel megfelelő részletességgel foglalkozott, amely az ügy helyes ténybeli és jogi megítélésében a lényegi kérdések megnyugtató tisztázásához hozzájárult. Részletesen értékelte és egymáshoz is kapcsolta azokat a bizonyítékokat, amelyek értékeléséből kiolvasható, hogy ténylegesen mire alapozta az ítéleti tényállást.

[6] A lefolytatott bizonyítás teljeskörűnek minősíthető, az eljárás cselekmények a bírósági szakban is alaposan, helyénvaló módon kerültek lefolytatásra, ennek során lényeges résztvevők lényeges jogai nem sérültek, a védelemhez fűződő jogok is maradéktalanul érvényesültek, a terhelti és tanúkihallgatások a szabályozott rendben folytak, az eljárással érintettek megfelelő képviselte is mindvégig biztosított volt, nevezettek olyan elbánásban részesültek, amelynek eredményeképpen megfelelően szembesülhettek a felmerülő és őket érintő bizonyítékalmazzal, az azzal kapcsolatos álláspontjuknak hangot adhattak, az azzal összefüggő indítványaik pedig szabályozott rendben elbírálást nyertek.

A terhelt – jóllehet bűnösségét a büntetőeljárás során mindvégig tagadta – maga sem vitatta a részbeni ténybeli beismerő vallomásai előadása során, hogy a vádbeli időszakban – a 2014. és 2015. adóévet érintően – az Kft1. nevében a tanúltól kapott meghatalmazás alapján teljes körűen járt el, ő maga végezte a cég operatív irányítását, szerződéseket kötött, számlákat állított ki, képviselte a gazdasági társaságot, részben a bevallásait is ő teljesítette.

A rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló értékelése útján okszerűen vont következtetést a törvényszék arra vonatkozóan is, miszerint hiteltérdemlő bizonyítékként nem vehető figyelembe a terhelt korábbi hivatkozásaitól eltérő azon tárgyalási védekezése, hogy 2015. szeptemberét követően már nem járt el a cég képviselőjében. Az utóbbi igazolására szánt, tanú26t feljogosító meghatalmazás a keletkezési körülményeit tekintve is alapos aggályokat kelt, valamennyi körülmény arra utal, hogy nevezett csak strómanként játszott szerepet az ügyben, az ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyító körülmények értékelésével a maga részéről a másodfokú bíróság is mindenben egyetértett.

[7] A terhelt részbeni ténybeli beismerő vallomását az ezzel kapcsolatosan rendelkezésre álló tanúvallomások mindenben alátámasztják, tanú3, tanú2, tanú7 és tanú4 tanúk vallomásai annak a ténynek az egyöntetű igazolására is alkalmasak, miszerint az Kft1-ben fennálló tulajdoni részesedése avagy vezetői tisztsége hiányában már a társaság megvásárlásával kapcsolatban is ő járt el, továbbá a jogelőd Kft2. bankszámlájához is már teljes hozzáférése volt.

Az eljárás során kihallgatott tanúk (tanú6, tanú9, tanú8) vallomásai kétséget kizáróan igazolták, hogy a vád tárgyát képező időszakban a terhelt által képviselt cég a számlákon szereplő munkákat ténylegesen elvégezte, amely az Kft1. részéről bevallási és befizetési kötelezettséget keletkeztetett, ám a vádlott által hiányosan benyújtott, illetőleg nullás tartalommal előterjesztett ÁFA bevallások nem a valóságnak megfelelően rögzítették a társaság tevékenységét.

Mindemellett a törvényszék részéről helytállóan került megállapításra az is, miszerint nem igazolódott az eljárás során az a terhelti védekezés, hogy a váddal érintett időszakban nem kizárólag ő képviselte a céget és járt el a nevében, hanem tanú1 is aktívan részt vett volna a cég tevékenységének irányításában.

Az első fokon eljáró bíróság a büntetőeljárás során előterjesztett védelmi bizonyítási indítványok elutasításával kapcsolatos döntéséhez helytálló indokolást fűzött, a bűncselekmény elkövetési értéke az igazságügyi adó- és könyvszakértői vélemény alapján minden kétséget kizáróan megállapítható volt, azzal összefüggésben aggályok nem merültek fel.

Mindezekre figyelemmel helytállóan járt el a törvényszék, amikor a vádirati tényállással egyezően állapította meg az ítéleti tényállást, amelyet a vádlott ténybeli beismerésén túlmenően az ítéleti indokolásban is rögzített tartalmú tanúvallomások, szakértői vélemény, továbbá a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, így a cégiratok, a NAV illetékes adóigazgatása által lefolytatott ellenőrzésének iratanyaga, a könyvelési iratok, a bankszámla adatok, továbbá a feljelentés tartalma is megfelelően alátámasztott.

[8] A releváns tényállási elemekre vonatkozóan tehát a törvényszék mérlegelése valamennyi érdemleges bizonyítékra kiterjedt, ezeket az elsőfokú bíróság körültekintően elemezte és kötelezettségeinek messzemenően eleget téve a szükséges részletességgel megindokolta, hogy az irányadó tényállást mely, egymást erősítő bizonyítékokra alapította, így a bizonyítási anyag alapos és érdemében sem kifogásolható értékelésével az indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett. Nagy alapossággal sorra vette az egyes rendelkezésre álló bizonyítási eszközöket, azok tartalmát a szükséges mértékben ismertette, majd részletezően, okszerű indokolással ellátva állást foglalt a hiteltérdemlőségük és a konkrét bizonyító erejük kérdésében. Feladatai elvégzése során foglalkozott a részint ellentétes tartalmú bizonyítékok együttes értékelésével is, megfelelően feltárva és szükség esetén feloldva a közöttük húzódó ellentmondásokat.

Fentiekhez képest a terheltnek a fellebbviteli eljárás során előterjesztett, a korábbi védekezését megismétlő érvelése a törvényszék által helyesen rögzített, majd helytálló logika

mentén megfelelően értékelt bizonyítékok felülmérlegelésére irányult, amelyre azonban a Be. 593.§ (2) bekezdésében megfogalmazott tilalom folytán a másodfokú eljárásban a megalapozottan megállapított ítéleti tényállás mellett nem kerülhetett sor.

Az alappal nem támadható bizonyítékértékelés eredményeképpen megállapított tényállás összhangban állt az okszerűen mérlegelt bizonyítékokkal, az a Be. 593.§ (1) bekezdés a/ pontjában foglaltak szerint pusztán az alábbi vonatkozásokban szorul helyesbítésre, illetőleg kiegészítésre:

- a Soproni Járásbíróság Bk.175/2012/2. számú határozatában kiszabott pénzbüntetés 120 napi tételű és 2.600 Ft az egy napi tételnek megfelelő összege,
- a Soproni Járásbíróság B.484/2014/2. számú határozatával kiszabott pénzbüntetés 150 napi tételű és az egy napi tételnek megfelelő összeg 1.300 Ft,
- a Győri Járásbíróság B.1351/2012/10. számú ítélete 2014. április 9. napján kelt, a terheltet a költségvetési csalás büntette mellett számvitel rendje megsértésének büntette miatt is elítélték, a 180.000 Ft pénzbüntetés 120 napi tételű és 1.500 Ft egy napi tétel összegű volt, míg az elkövetési idő a költségvetési csalás büntette vonatkozásában 2008-2009., a számviteli rendje megsértése büntette vonatkozásában 2007. november 28-2010. december 3.,
- a Győri Törvényszék B.448/2016/86. számú ítélete 2019. október 21. napján kelt, a terheltet a költségvetési csalás büntette mellett 7 rb folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette és 1 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt is elítélték, az 500.000 Ft pénzbüntetés 250 napi tételű, az egy napi tétel összege 2.000 Ft volt, míg az elkövetési idő 2010-2012., a szabadságvesztés-büntetés kezdő napja 2020. április 16. napja, utolsó napja 2023. április 15. napja, a feltételes szabadságra bocsátás napja 2022. április 16. napja.

Ezen ügyben a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség B.428/2014/17. számú vádiratának kelte 2016. december 28. napja, a bírósághoz érkezés, a vádemelés időpontja 2016. december 29.

[9] Fentiekre figyelemmel helyesbített, kiegészített tényállás alapvetően összhangban áll az okszerűen mérlegelt bizonyítékokkal, így a másodfokú felülbírálat során is irányadó volt, az ítéltábla a kiegészített ítéleti tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 593.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint.

[10] Ugyanakkor a másodfokú felülbírálat eredményeképpen az ítéltábla – e tekintetben is osztva a fellebbviteli főügyészség ezzel összefüggő indítványának megállapításait és az ezzel kapcsolatos jogi érvelését – arra a megállapításra jutott, hogy a vádlottal szemben a költségvetési csalás büntette vonatkozásában a büntetőeljárásnak akadálya van.

A költségvetési csalás tényállását a 2011. évi LXIII. tv. iktatta be új bűncselekményként a korábbi Btk-ba 2012. január 1. napjától kezdődő hatállyal. A Btk. lényegében változatlan szöveggel vette át ezen tényállást, amelynek szabályozásával a törvényhozónak az volt az alapvető célja, hogy a költségvetéseket védő bűncselekmények közvetlen jogi tárgyát és az annak sérelmét jelentő elkövetési magatartásokat az addiginál magasabb, és jelentősen általánosított, absztrahált formában állítsa a védelem fókuszába, s az elkövetési magatartásokat a lehető legabsztraktabb módon fogalmazza meg, így minimalizálva, illetve iktatva ki a visszaélési lehetőségeket.

A törvényhozó deklarált célja volt az, hogy törvényi egységet képezzen a különböző sértettek sérelmére, különböző elkövetési magatartásokkal, időben és térben eltérő cselekmények között. A törvényhozói szándék az volt, hogy olyan tényállást teremtsen, amellyel valamennyi, a költségvetést károsító magatartást egy bűncselekmény tényállása alá vonja, így

a központi költségvetésbe, a helyi önkormányzati költségvetésbe vagy a társadalombiztosítási alapok költségvetésébe egyidejűleg elkövetett adóelvonó magatartások a törvény kötelező rendelkezése folytán törvényi egységet alkotnak akár abban az esetben is, ha az azonos tényállásban szereplő elkövetési magatartások, illetve büntetendő cselekmények semmilyen kapcsolatban nem állnak egymással. A törvény a szövegezéséből következően összefoglalt bűncselekménynek tekinti a költségvetési csalást, ami akkor valósul meg, ha az elkövető a Btk. 396.§ (1) bekezdés a-c/ pontjában írt módokon, illetőleg elkövetési magatartásokkal egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz. Az egységesen meghatározott eredmény foglalja tehát egységbe a külön-külön elkövetési magatartásokat. A törvényhozó célja kifejezetten az volt, hogy új helyzetet teremtve a korábban külön-külön bűncselekményként, illetőleg azonos bűncselekmény keretei között megállapított többrendbeli bűncselekmény helyett egységként nyerjenek elbírálást az egymással akár összefüggő, akár össze nem függő különböző magatartások is.

A gazdasági bűncselekmények esetén a vádemelésnek van egységalkotó jelentősége, a vádemelés az a jogilag releváns időpont, ameddig történő teljesítés a büntethetőség megszűnését, illetve a büntetés korlátlan enyhítését vagy mellőzését eredményezheti a Btk. 396.§ (8) bekezdésében foglalt rendelkezésre is figyelemmel. Erre tekintettel a költségvetési csalás esetén a vádemelés időpontja zárja le az egységet. Ennélfogva az ezen időpontig eltelt időszakban megvalósult valamennyi tényállásszerű cselekmény a törvényi egység körébe tartozik.

A Be. 4.§ (3) bekezdése értelmében büntetőeljárás nem indítható, illetve a megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha az elkövető cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a rendkívüli jogorvoslati eljárások és egyes különleges eljárások esetét.

A 6/2009. Büntető jogegységi határozat rendelkezése szerint nincs helye újabb vádemelésnek olyan rész-cselekmény miatt, amely a már elbírált bűncselekmény egységébe tartozik, de nem képezte a jogerős határozatban megállapított tényállás részét, ebben az esetben perújításnak lehet helye.

Jelen ügyben megállapíthatóan a vádlottat korábban a Győri Törvényszék a 2019. október 21. napján kelt és – a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.97/2019/5. számú ítélete folytán 2020. január 15. napján jogerőre emelkedett – B.448/2016/86. számú ítéletével 1 rb, a Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és az (5) bekezdés b/ pontja szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette, 7 rb, a Btk. 403.§ (1) bekezdés b/ pontjába ütköző, eszerint minősülő folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntette és 1 rb, a Btk. 345.§-ába ütköző, eszerint minősülő folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt halmazati büntetésül 3 év börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra, 250 napi tétel, 2.000 Ft egy napi tétel összegű, összesen 500.000 Ft pénzbüntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

A bűncselekménysorozat elkövetési ideje 2010. augusztus-2013. január 20., az ügyben a vádirat kelte 2016. december 28., a vádirat benyújtásának időpontja 2016. december 29. napja.

Mindehhez képest a terheltnek a jelen büntetőeljárás tárgyát – ugyanakkor viszont a korábbiakban részletezett, ugyancsak költségvetést károsító bűncselekménysorozatot elbíráló jogerős határozatban megállapított tényállás részét nem – képező költségvetési csalásának elkövetési ideje 2014. április 20-tól 2016. január 20. napjáig húzódott. Azaz a jelen ügy tárgyát képező cselekménysorozat egyes elkövetései a korábbi vádemeléssel érintett, azóta már jogerősen is elbírált bűncselekmény törvényi egységébe – amelyet a vádemelés időpontja zár le – tartozik, ebből következően a többszöri eljárás tilalma folytán az újabb büntetőeljárás megindítása és lefolytatása ebben a vonatkozásban kizárt, csak perújításnak lehet helye.

Mindezek okán a terhelttel szemben a költségvetést károsító bűncselekmény vonatkozásában a Be. 567.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján az eljárást meg kellett volna, illetőleg meg kell szüntetni, az újabb ügy vádiratát meg kellett volna, illetőleg meg kell küldeni a perújítás megengedhetősége kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyészségnek. A felmerült bűnügyi költség pedig az állam terhén marad.

[11] A vádlott terhére rótt egyéb bűncselekmények jogi minősítésével összefüggésben a törvényszék helytálló következtetést vont arra, hogy a valótlan tartalmú negyedéves bevallások benyújtásával a hamis magánokirat felhasználása megvalósult, elvi értelemben a költségvetést károsító bűncselekmény és az elkövetésével összefüggésben elkövetett hamis magánokirat felhasználásának alaki halmazata valóságos.

A könyvvezetés hiányosságai miatt a gazdasági társaság vagyoni, pénzügyi helyzetének áttekinthetősége a 2014-2015. évek tekintetében megghiúsult, a bizonylati rend, a könyvvezetési és beszámolási kötelezettség megsértése aggálytalanul megállapítható.

A magánokirat-hamisítási cselekményeket – ugyanazon célból, azonos sértett megtévesztésére történő felhasználás okán – a folytatólagosság törvényi egységébe kellett vonni, s ugyanilyen módon a több üzleti évet érintő számviteli rend és fegyelem megsértésével összefüggésben is a folytatólagos elkövetés megállapításának volt helye.

Összességében a vádlottal szemben a számvitel rendje megsértésének büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában a büntetőeljárásnak azért nem volt akadálya, mert a bűncselekmények nem törvényi egységek, a számvitel rendje megsértésének rendbelisége az üzleti évektől és a gazdasági társaságok számától, a hamis magánokirat felhasználása pedig a jogviszonyok, ebből következően ugyancsak a gazdasági társaságok eltérőségétől függ.

[12] A Győri Járásbíróság 2015. szeptember 22. napján jogerőre emelkedett B.1351/2012/10. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónapi – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére is törvényesen került sor, miután az irányadó tényállás szerint a terhelt a 2015. üzleti év vonatkozásában is megszegte a számviteli törvényen alapuló kötelezettségeit, továbbá arra is figyelemmel, hogy a felfüggesztett büntetés végrehajtása nem évült el.

Az elsőfokú határozat egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései azzal törvényesek és megalapozottak, hogy a bűnügyi költségből az igazságügyi adó- és könyvszakértői vélemény díjának a felmentéssel arányos részét, valamint a büntetőjogi felelősséget nem érintő vallomásokat előterjesztő tanúk költségeit az állam köteles viselni.

[13] Fentiekre figyelemmel az ítéltábla – a Be. 599.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülés keretében eljárva – az elsőfokú ítéletet a Be. 607.§ (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 567.§ (1) bekezdés b/ pontjában foglaltakra is – az 1 rb költségvetési csalás büntettére (Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pont, (5) bekezdés b/ pont) vonatkozó rendelkezését illetően, részben hatályon kívül helyezte, és ezzel összefüggésben a büntetőeljárást megszüntette.

[14] A büntetéskiszabás másodfokú felülbírálata körében az ítéltábla figyelemmel volt az elsőfokú bíróság által helytállóan feltárt bűnösségi és büntetéskiszabási körülményekre, és abban a tekintetben is osztotta a törvényszék alkalmazott joghátránnyal kapcsolatos álláspontját, miszerint a költségvetést károsító bűncselekménysorozat megvalósítása miatt már korábban is felfüggesztett és végrehajtandó szabadságvesztésre is ítélt terhelttel szemben – szem előtt tartva azt a körülményt is, hogy jelen eljárással elbírált cselekményeit felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének hatálya alatt állva követte el - továbbra is halmazati szabadságvesztés-büntetés kiszabása mutatkozik szükségesnek. Egyúttal azonban nyilvánvalóan figyelemmel kellett lenni a jelen ügygel érintett elkövetésekben meghatározó súllyal jelentkező, költségvetést károsító bűncselekmény kiesésére, az e tekintetbeli

marasztalhatóság hiányára, amely miatt indokolt volt az első fokon alkalmazott joghátrány mérséklése, középérték körüli szabadságvesztés-büntetés kiszabása, illetőleg az azzal arányos közügyektől eltiltás mellékbüntetés és foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása.

Utóbbiakra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a kiszabott börtönbüntetést, a mellékbüntetést, illetőleg a foglalkozástól eltiltás büntetést enyhítette, a vádlottat a büntetőjogi felelősségének megállapíthatóságát megalapozó bizonyítással összefüggésben 78.981 Ft eljárási költség megfizetésére kötelezte, megállapítva egyúttal, hogy a fennmaradó 161.940 Ft költséget a Magyar Állam viseli, egyebekben a Be. 605.§ (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Győr, 2022. február 17.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr. Németh Balázs sk.
előadó bíró

Dr. Vajda Edit sk.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Győri Törvényszék 2021. június 11. napján kelt B.228/2019/71. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2022. február 17.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke